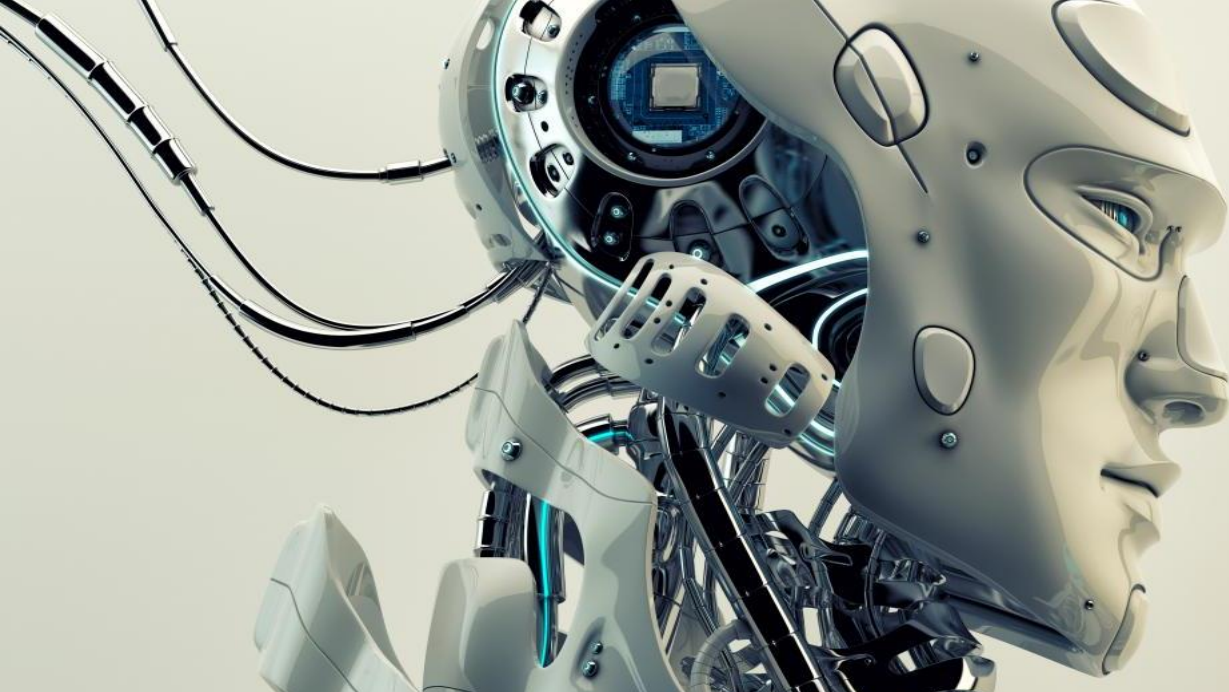

TAL TECH

KOHALIKU OMAVALITSUSE TÖÖTAJA SISSEELAMISKOOLITUS

Küllli Sarapuu

Avaliku sektori juhtimise ja organisatsiooni kaasprofessor
Ragnar Nurkse innovatsiooni ja valitsemise instituut
Tallinna Tehnikaülikool

11.06.2024

SISSEJUHATUS KOOLITUSPÄEVA

- **Tutvumisring – lektor ja osalejad**
- **Koolituse eesmärgid ja ajakava:**
 - 10.30-12.30 Avaliku sektori toimimise aluspõhimõtted – Külli Sarapuu
 - 12.30-13.15 Lõuna
 - 13.15-14.45 Kohalik omavalitsus demokraatlikus õigusriigis – Külli Taro
 - 14.45-15.00 Kohvipaus
 - 15.00-17.30 Eetika ja korruptsioon avalikus sektoris – Leno Saarniit ja Külli Taro
- **Avaliku sektori toimimise aluspõhimõtted:**
 - Avaliku sektori ülesehitus
 - Avaliku halduse roll ühiskonnas, avalik huvi ja avalik hüve
 - Era- ja avaliku sektori peamised erinevused
 - Kontroll ja vastutavus
 - Avalik teenistus

TEIE LEKTOR

Töine teekond:

2022- ... **TalTech, Ragnar Nurkse innovatsiooni ja valitsemise instituut**, avaliku sektori organisatsiooni ja juhtimise kaasprofessor

2015–2022, TalTech, Ragnar Nurkse innovatsiooni ja valitsemise instituut, dotsent ja haldusjuhtimise MA programmijuht (kuni 2016)

2007–2015, TalTech, Ragnar Nurkse innovatsiooni ja valitsemise instituut, teadur ja haldusjuhtimise MA programmijuht

2003–2007, **Riigikantselei**, avaliku teenistuse osakond, osakonna juhataja asetäitja

2002–2003, Riigikantselei, avaliku teenistuse ja personaliosakond, nõunik

2001–2002, **Haridus- ja teadusministeerium**, personalitalitus, vanemspetsialist

Fookusteemad: Eesti avalik haldus, koordineerimine, koostöö, avalik teenistus, väikeriikide valitsemine, avaliku sektori juhtimine

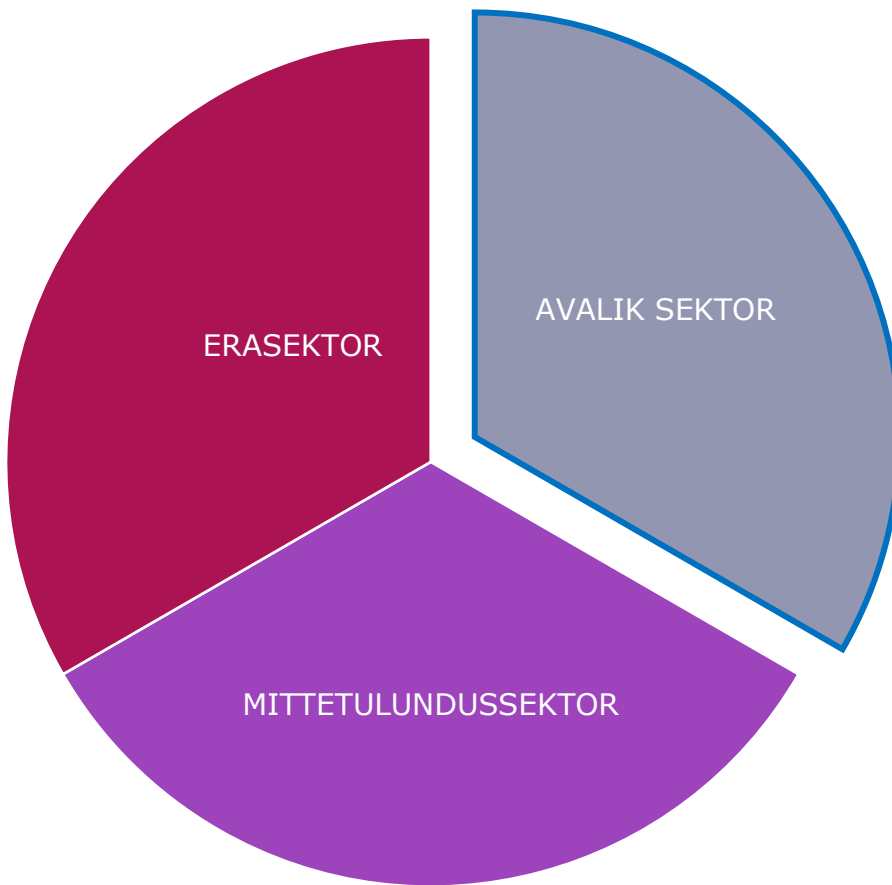

**TAL
TECH**

AVALIKU SEKTORI ÜLESEHITUS

www.err.ee

<https://karjaar.politsei.ee/>

www.pagulasabi.ee

**TAL
TECH**

AVALIK SEKTOR / AVALIK HALDUS

- **Avalik sektor** hõlmab suurt hulka erineva õigusliku staatuse ja funktsioonidega **organisatsioone**.
- **Avalik haldus** tähistab eelkõige riigi ja KOV asutuste **tegevust**.
- Avalik haldus – erinevate riigi toimimise ja halduspoliitikatega seotud **funktsioonide** täitmine:
 - Poliitikakujundamine ja koordineerimine
 - Reguleerimine ja järelevalve
 - Avalike teenuste osutamine
 - Toetavad tegevused ja tugiteenuste osutamine
- **Kui suur on Eesti avalik sektor?**

AVALIKU SEKTORI TÖÖTAJATE ARV 2022 135 073 (+1329/+1,0%)

VALITSUSSEKTOR

120 555 (+422/+0,3%)*

KESKVALITSUS

54 835 (-213/-0,4%)

Valitsussektor – avaliku sektori üksused, keda ei loeta turutootjateks ning keda finantseeritakse kohustuslike maksete abil kogutud eelarvest

KOHALIK OMAVALITSUS

64 523 (+580/+0,9%)

SOTSIAAL-KINDLUSTUS-FONDID

1197 (+55/+4,8%)

MUU AVALIK SEKTOR

14 518 (+907/+6,7%)

Riigi ametiasutused

22 883 (-494/-2,1%), sh avalik teenistus 22 418**

Hallatavad riigiasutused

7030 (+48/+0,7%)

Avalik-õiguslikud juriidilised isikud

9153 (+156/+1,7%)

Riigi asutatud sihtasutused

13 997 (+69/+0,5%)

Riigi äriühingud ja tulundusasutused

1598 (+7/+0,4%)

Riigi asutatud mittetulundusühingud

0 (0,0/0,0%)

KOV ametiasutused

5752 (+63/+1,1%), sh avalik teenistus 5517**

KOV hallatavad asutused

45 503 (+495/+1,1%)

KOV asutatud sihtasutused

5961 (+6/+0,1%)

KOV äriühingud ja tulundusasutused

7050 (-2/0,0%)

KOV asutatud mittetulundusühingud

257 (+19/+7,9%)

Sotsiaalkindlustusfondid

1197 (+55/+4,8%)

Eesti Töotu-
kassa
ja
Eesti Tervise-
kassa

Muu avalik sektor – riigi ja kohaliku omavalitsuse osalusega organisatsioonid, mis toodavad kaupu ja teenuseid

Avalik-õiguslikud juriidilised isikud

347 (+9/+2,8%)

Sihtasutused

265 (+1/+0,2%)

Äriühingud ja tulundusasutused

13 689 (+893/+7,0%)

Mittetulundusühingud

218 (+4/+1,9%)

* Keskmise töötajate arvu (täistööajale taandatud) muutus arvudes ja protsentides võrreldes 2021. aastaga

** Ametiasutuste andmed sisaldavad valitavaid ja ametisse nimetatavaid ametnikke, kes ei kuulu ATS § 2 lg 3 alusel avaliku teenistuse hulka

AVALIKU SEKTORI ÜKSUSTE ARV SEISUGA 31.12.22

2426

Asutuste arv 2022. a

Üksuse nimi

Search

KOV

Keskvalitsus

271

Muu avalik s...

1973

180

20.17K

sh õpetajad

12.71K

sh sotsiaal ja tervishoiu töötajad

TAL
TECH

Õpetajad koolides, lasteaedades jms huvihariduse...

Muud haridustöötajad (koristus, toitlustus, transport, hool...

Juhid ja spetsialistid last...

Tugispetsialisti...

Tervishoidutöötajad (haiglad, perear...

Treenerid, raamat...

Sotsiaalne kaitse

Eakate ja puuetega ...

Valitsemine

Ametnikud (sh valdkonnaspe...

Muud töötajad (raamatupida...

Muud s...

Ametn...

Majandus

Ühistranspord...

Elamu- ja kom...

Muud töötajad...

Muu ...

Kesk...

Muu...

Allikas: <https://minuomavalitsus.ee/muud-toolauad/omavalitsussektori-teenistujad>

**Millised teie tööga seotud aspektid
annavad teile märku, et te töötate
AVALIKUS sektoris?**

Kus on kirja pandud Eesti avaliku sektori toimimise põhialused?

EESTI RIIGI TOIMIMISE PÕHIALUSED

▪ EV Põhiseadus (1992) määratleb ära:

- Eesti riigi põhiväärtused, riigi peamised institutsioonid, institutsioonide otsustusõiguse ja vastutuse, võimude lahususe ja tasakaalustatuse põhimõtte.
- ✓ PS § 1. Eesti on iseseisev ja sõltumatu **demokraatlik** vabariik, kus kõrgeima riigivõimu kandja on rahvas.
- ✓ PS § 4. Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse ja kohtute tegevus on korraldatud **võimude lahususe ja tasakaalustatuse** põhimõttel.
- ✓ PS § 14. **Õiguste ja vabaduste tagamine** on seadusandliku, täidesaatva ja kohtuvõimu ning kohalike omavalitsuste kohustus.
- ✓ PS XIV peatükk **Kohalik omavalitsus**. PS § § 154. Kõiki kohaliku elu küsimusi otsustavad ja korraldavad kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt.

RIIGI ÜLESEHITUS: ÕIGUSLIK RAAM I

- Riigikogu kodu- ja töökorra seadus (2003)
- Vabariigi Presidendi töökorra seadus (2001)
- Kohtute seadus (2002)
- Vabariigi valitsuse seadus (1995)
- Riigikontrolli seadus (2002)
- Õiguskantsleri seadus (1999)
- **Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus (1993):**
 - KOV mõiste ja põhimõtted;
 - ülesanded ja pädevus;
 - omavalitsusorganid (volikogu ja valitsus);
 - KOV majandus, eelarve ja töökorraldus;
 - omavalitsusteenistus;
 - omavalitsuste koostöö;
 - suhted riigiorganitega ja järelevalve jt.

ÕIGUSLIK RAAM II

- **Avaliku teenistuse seadus (2012):**
 - avaliku teenistuse mõiste ja ulatus;
 - ametnik ja töötaja;
 - AT süsteemi ülesehitus;
 - teenistusse võtmine ja teenistussuhte lõppemine;
 - ametnike õigused, kohustused ja vastutus;
 - palgakorraldus;
 - hindamine ja arendamine; jt.
- Riigieelarve seadus (2014)
- Riigivara seadus (2009): riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemine (SA, AÜ, MTÜ).
- AÕJI tegevust reguleerivad seadused, nt. Eesti Tervisekassa seadus, Tallinna Tehnikaülikooli seadus, töötuskindlustuse seadus jne.
- Valdkondlikud seadused: nt. konkurentsiseadus, muinsuskaitse seadus – AMI õigused, kohustused, toimimine

Miks meil on vaja riiki?

> vastusest sõltub, kuidas riigi tegevus on reguleeritud ja korraldatud

ÜHISELU KORRALDAMINE VS. ERASFÄÄRI SEKKUMINE

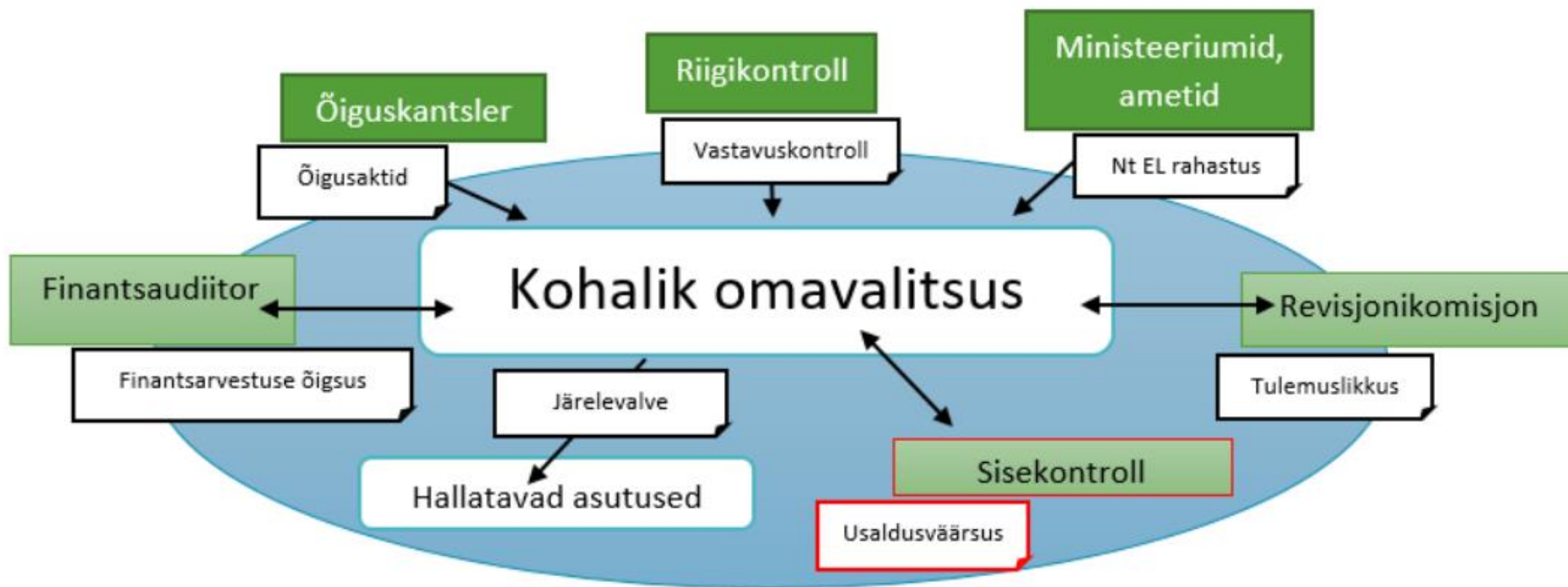
- Erinevad ideoloogilised **vaated**, millal on riigi sekkumine põhjendatud ja millal mitte. Samas:
- Ühiskonnas on palju probleeme, mille puhul inimesed ootavad riigi sekkumist > **avalikkuse surve**.
- **Moraalsed kaalutlused** > näiteks vaesuse mõju lastele, nälg, humanitaarabi.
- **Turutõrked** > paljud teemad on riigi vastutusel, sest erasektoril puudub huvi nendega tegelda ja/või **turg ei toimi piisavalt efektiivselt**. Näiteks:
 - ✓ Monopoolsete pakkujate tekkimine (nt. raudtee)
 - ✓ Tehingute välismõjud kolmandatele osapooltele (nt. keskkonnareostus, haridus)
 - ✓ Osapoolte erinev infobaas (nt. toiduohutus)
 - ✓ Avalikud hüvised (nt. puhas õhk)
- **Riigil on keskne roll ühise lu korraldamisel.**
- **Avaliku sektori organisatsioonide toimimise alused erinevad erasektori organisatsioonide toimimise alustest.**

AVALIKU JA ERASEKTORI ERINEVUSED

ERASEKTOR	AVALIK SEKTOR
Erahuvi, kasum	Avalik huvi ehk ühiskonna kui terviku huvi
Klient	Kodanik
Tegevused, mis ei ole seadusega keelatud	Tegevused, mis on seadusega ette nähtud ja lubatud
Aruandekohustus eelkõige omanike ja klientide ees	Aruandekohustus ühiskonna ees; läbipaistvuse ja avalikkuse eeldus
Juhtimisautonoomia	Juhtimispiirangud
Organisatsiooni vaade	Mitme-tasandilise valitsemise vaade, süsteemi vaade
Äriline kontekst, selged eesmärgid	Poliitiline kontekst, võistlevad eesmärgid

KONTROLL JA VASTUTAVUS

- **Haldusorganitel on alati teatud kaalutusõigus (diskretsioon) ning haldussüsteemis tegutsevatel inimestel võimalus (ja kohustus) otsustada, kuidas nad oma ülesandeid täidavad.**
- **Kuidas tagatakse, et avalik haldus toimib:**
 - *avalikes ehk ühiskonna kui terviku huvides;*
 - *ametiisikutele antud võimu ei kuri- ega väärtaarvitata;*
 - *et avalikud organisatsioonid toimivad tõhusalt ja mõjusalt vastavalt neile delegeeritud ülesannetele?*
- Igapäevaselt on töös keerukas kombinatsioon kontrolli- ja vastutavusmehhanisme, mis peaksid suunama avalikku võimu õigesti käituma – nö. **avaliku halduse turvavõrk.**
- **Aruandekohustus** eeldab, et isikule või institutsioonile on antud teatud volitused tegutsemiseks.

Joonis 1. Kontrollikeskkond omavalitsustes

ARUANDEKOHUSTUSE TÜÜBID (ROMZEK & DUBNICK 1998)

- **Nö avaliku halduse „turvavõrk“**
- **Hierarhilised** – hierarhiliselt kõrgemalseisvate isikute/institutsioonide järelevalve. Nt. Teenistuslik järelevalve; juhtide kontroll alluvate üle.
- **Õiguslikud** – kohustus järgida seadustes ja muudes regulatsioonides sätestatut; keskmes õigusriik. Nt. Õiguskantsler, AH kohtulik kontroll, Riigikontroll.
- **Professionaalsed** – individuaalne vastutustunne ning väärtused, rõhk eneseregulatsioonil. Nt. AT eetikakoodeks, jagatud väärtused, erialaühendused.
- **„Poliitilised“** – suhted väljaspool süsteemi olevate gruppidega – klientide ning huvigruppidega. Nt. ametiühingud, kodanike ühendused; avatud valitsemine.
- Kui midagi läheb valesti – mis ei töötanud? Kus oli turvavõrgus auk?

**Kuidas mõjutab teie igapäevast tööd
see, et Eesti on väikeriik?**

VÄIKERIIK – PROBLEEM VÕI VÕIMALUS?

Allikas: kohandatud Randma-Liiv and Sarapuu (2019), "Public Governance in Small States: From Paradoxes to Research Agenda." In: A. Massey (ed.), *A Research Agenda for Public Administration*. Edward Elgar.

Dilemma	Valitsemise tõsiasjad	Väikeriigi reaalsus
Väike või suur riik?	Väikeriigid peavad täitma samu funktsioone, mis suured riigid	Piiratud ressursid, väikesed kliendigrupid, väike turg, mastaabiefekti puudumine
Ametnikud spetsialistid või generalistid?	Keeruliste poliitikaprobleemidega tegelemine nõuab erialast oskusteavet	Väikesed organisatsioonid ja ekspertteadmise piiratus suunavad ametnikke multifunktsionaalsete üldhaldajate rolli
Formaalne või mitteformaalne valitsemine?	Läbipaistvus, ennustatavus, erapooletus ja võrdne kohtlemine eeldavad formaalseid reegleid	Üksikisikute suur kaal, lähedased sotsiaalsed suhted, paindlikkusevajadus ja multifunktsionaalsus eelistavad informaaalsust
Tsentraliseerimine või otsustusõiguse hajutamine?	Demokraatia eeldab otsustusõiguse hajutamist ja tasakaalustamist	Piiratud ressursid, väikesed mastaabid ja üksikisikute suur roll viivad otsustusõiguse koondumiseni

The background of the slide features a low-angle shot of the European Union flag, with its blue field and twelve yellow stars, waving in the wind. To the right, a modern glass skyscraper rises into a blue sky with scattered white clouds. The text 'TAL TECH' is overlaid on the right side of the image.

**TAL
TECH**

AVALIK TEENISTUS

AVALIKU SEKTORI TÖÖTAJATE ARV 2022 135 073 (+1329/+1,0%)

VALITSUSSEKTOR

120 555 (+422/+0,3%)*

KESKVALITSUS

54 835 (-213/-0,4%)

KOHALIK OMAVALITSUS

64 523 (+580/+0,9%)

SOTSIAAL-KINDLUSTUS-FONDID

1197 (+5/+4,8%)

Riigi ametiasutused

22 883 (-494/-2,1%), sh avalik teenistus 22 418**

KOV ametiasutused

5752 (+63/+1,1%), sh avalik teenistus 5517**

Hallatavad riigiasutused

7030 (+48/+0,7%)

KOV hallatavad asutused

45 503 (+495/+1,1%)

Avalik-õiguslikud juriidilised isikud

9153 (+156/+1,7%)

KOV asutatud sihtasutused

5961 (+6/+0,1%)

Riigi asutatud sihtasutused

13 997 (+69/+0,5%)

KOV äriühingud ja tulundusasutused

7050 (-2/0,0%)

Riigi äriühingud ja tulundusasutused

1598 (+7/+0,4%)

KOV asutatud mittetulundusühingud

257 (+19/+7,9%)

Riigi asutatud mittetulundusühingud

0 (0,0/0,0%)

MUU AVALIK SEKTOR

14 518 (+907/+6,7%)

Avalik-õiguslikud juriidilised isikud

347 (+9/+2,8%)

Sihtasutused

265 (+1/+0,2%)

Äriühingud ja tulundusasutused

13 689 (+893/+7,0%)

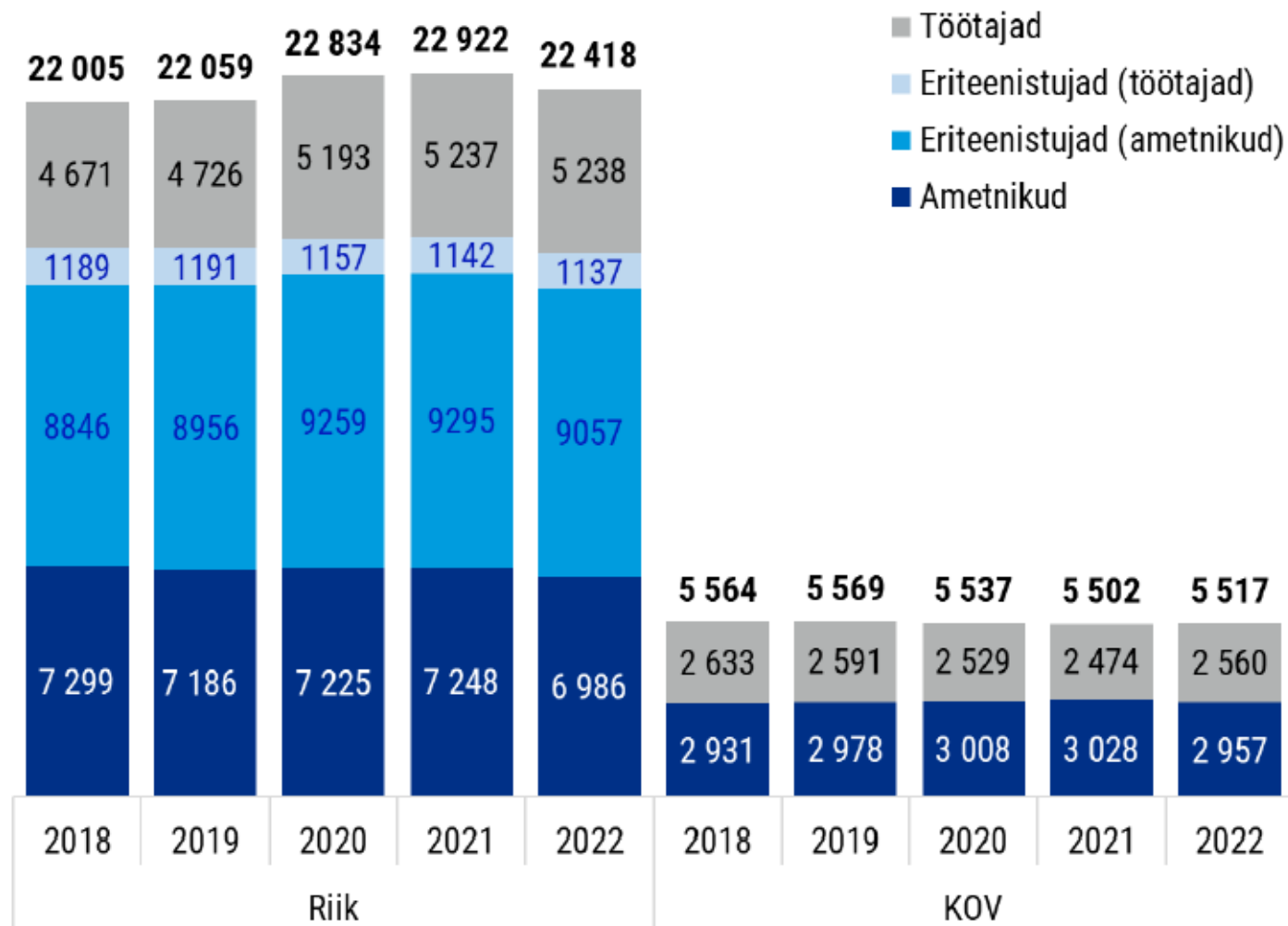
Mittetulundusühingud

218 (+4/+1,9%)

Avalik teenistus

* Keskmise töötajate arvu (täistööajale taandatud) muutus arvudes ja protsentides võrreldes 2021. aastaga

** Ametiasutuste andmed sisaldavad valitavaid ja ametisse nimetatavaid ametnikke, kes ei kuulu ATS § 2 lg 3 alusel avaliku teenistuse hulka

Joonis 3. Avalike teenistujate arv teenistujate gruppides aastatel 2018-2022, aasta keskmine teenistujate arv. Allikas: Riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogu, RaMi iga-aastane personalistatistika andmekorje, RaMi saldoandmike infosüsteem

Allikas: Rahandusministeerium. 2023. Avaliku teenistuse aastaraamat 2022.

AVALIK TEENISTUS

- **Avalik teenistus – töötamine riigi heaks.**
- Õiguslik konstruktsioon. Erineb riigiti.
- **Avaliku teenistuse süsteemi kolm peamist funktsiooni:**
 - **inimeste juhtimine** (personalijuhtimise raamistik, koordineerituse, ühtlase arengu ja ühtsete juhtimispõhimõtete tagamine, professionaalse järjepidevuse kindlustamine);
 - **kontrollimehhanism** (võimu ja ressursside väärkasutuse ärahoidmine, poliitilise ja administratiivse tegevussfääri eristamine, avaliku ja erasfääri eristamine);
 - **sümbolite ja väärtuste süsteem** (ühiskonna peegeldamine, ametnikeetika ja ühtne identiteet, AT usaldusväärsus, ühiskondliku arengu eestvedamine).

EESTI AVALIK TEENISTUS

- **EV Põhiseadus:**
- § 30. Ametikohad riigiasutustes ja kohalikes omavalitsustes täidetakse **seaduse alusel ja korras Eesti kodanikega**. Kooskõlas seadusega võib neid ametikohti erandkorras täita ka välisriigi kodanike ja kodakondsuseta isikutega.
- **Seadus võib piirata** mõne kategooria riigiteenistujate **õigust** tegelda ettevõtlusega ja koonduda tulundusühendustesse (§ 31) ning õigust kuuluda erakondadesse ja mõnda liiki mittetulundusühendustesse (§ 48).
- **Avaliku teenistuse seadus (ATS)** – vastu võetud 13.06.2012, jõustunud 01.04.2013
- Esimene ATS: vastu võetud 25.01.1995, jõustus 01.01.1996
- 2012 > avaliku teenistuse süsteemi reform.

AVALIKU TEENISTUSE MÕISTE

- ATS (2012) § 5: **avalik teenistus** on:
 - 1) riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse avalik-õiguslik **teenistus- ja usaldussuhe ametnikuga** ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on avaliku võimu teostamine;
 - 2) riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse **eraõiguslik töösuhe isikuga** ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on üksnes avaliku võimu teostamist toetav töö.
- ATS § 6 lg 1: **Ametiasutus** on riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest finantseeritav asutus, kelle ülesanne on avaliku võimu teostamine (valitsusasutused, PSI, kohtud, SVVV kantselei; KOV ametiasutused).
- ATS § 7 lg 1 ja 2: **Ametnik** on isik, kes on riigiga või kohaliku omavalitsuse üksusega avalik-õiguslikus **teenistus- ja usaldussuhtes**. Ametnik nimetatakse ametiasutuses ametikohale, millel teostatakse avalikku võimu.
- ATS § 7 lg 4: **Töötaja** võetakse ametiasutuses töökohale, millel **ei teostata** avalikku võimu, vaid tehakse üksnes avaliku võimu teostamist toetavat tööd. Töötaja töötab töölepingu alusel.

AMETNIK VS. TÖÖTAJA

- **Avaliku võimu teostamine** on järgmiste ülesannete täitmine (ATS § 7 lg 3):
 - 1) ametiasutuse juhtimine;
 - 2) riikliku ja haldusjärelvalve teostamine, samuti siseauditi läbiviimine;
 - 3) riigi julgeoleku ja põhiseadusliku korra tagamine;
 - 4) alaliselt riigi sõjaline kaitsmine ja valmistumine selleks;
 - 5) süütegude menetlemine;
 - 6) EV diplomaatiline esindamine välissuhtlemises;
 - 7) Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Riigikontrolli, õiguskantsleri ja kohtute põhiülesannete täitmiseks vajalike otsuste tegemine, nende sisuline ettevalmistamine või rakendamine;
 - 8) VV, KOV üksuse volikogu, valla- või linnavalitsuse ja ametiasutuse pädevuses olevate poliitikat kujundavate otsuste sisuline ettevalmistamine või rakendamine;
 - 9) tegevus, mida ei saa avaliku võimu kindlustamise ja arendamise huvides anda ametiasutusega üksnes eraõiguslikus suhtes oleva isiku pädevusse.

AMETNIK VS. TÖÖTAJA

- **Töötamine** on eelkõige (ATS § 7 lg 5):
 - 1) raamatupidamine;
 - 2) personalitöö;
 - 3) asjaajamistöö;
 - 4) hankespetsialistide tegevus;
 - 5) haldustöötajate tegevus;
 - 6) infotehnoloogide tegevus;
 - 7) muud avaliku võimu teostamist toetavad tööd.
- § 7 lg 6: Avalikku võimu teostavaks ei loeta ka isikut, kes täidab Riigikogu esimehe, aseesimehe või fraktsiooni, peaministri, ministri, volikogu esimehe või aseesimehe või fraktsiooni, vallavanema või linnapea või valla- või linnavalitsuse liikme juures **abistavaid või nõustavaid ülesandeid** kuni nimetatud isiku volituste või fraktsiooni tegevuse lõppemiseni. Selline abistavaid või nõustavaid ülesandeid täitev isik teeb tööd tähtajalise töölepingu alusel.
- RaM juures tegutseb **ametnikueetika nõukogu**, mille tegevuse eesmärk on ametnike põhiväärtuste ja ametnikueetika tugevdamine (vt. ATS § 12).

AVALIK TEENISTUS

- ATSi kohaldatakse KOV üksuse ametiasutuse ametnikele ja seaduses sätestatud juhtudel töötajatele. **ATS ei kehti volikogu liikmele, valla-või linnavalitsuse liikmele, osavalla- või linnaosavanemale** (ATS § 2 lg 1-2)
- Ametnikele ei kohaldata reeglina töölepinguseadust (ATS § 3 lg 1)
- Ametnike haridusele, töökogemusele ja võõrkeelte oskusele esitatavad nõuded, värbamise ja valiku kord, koolituse kord, teenistuskohdade koosseis, palgajuhend > Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega (ATS § 10 lg 1)
- **KOV isekorraldusõigus** > VV määrused on soovituslikud; kordade kehtestamise õigus on KOV volikogul või tema volitatud isikul
- **Võrdse kohtlemise põhimõte:** „Ametiasutused peavad tagama teenistusse soovijate ja teenistuses olevate isikute kaitse diskrimineerimise eest, järgima võrdse kohtlemise põhimõtet ja edendama võrdõiguslikkust vastavalt võrdse kohtlemise seadusele ja soolise võrdõiguslikkuse seadusele“ (ATS § 10 lg 1).

AMETNIKU STAATUSE ERISUSED I

- Vabale ametikohale avaliku **konkursi** korraldamise kohustus (ATS § 16)
- **Ametivanne** (ATS § 27)
- Kohustus vähemalt üks kord aastas läbi viia **arenguveestlus**:
 - (1) Vähemalt kord aastas peab vahetu juht temale alluva ametnikuga vestluse, mille käigus hinnatakse ametniku töötulemusi, ametialast arengut ja koolitusvajadust ning räägitakse läbi järgmise perioodi eesmärgid, samuti annab ametnik juhile tagasisidet juhtimise kohta (edaspidi arengu- ja hindamisvestlus). Ametniku töötulemuste hindamine ja järgmise perioodi tööalaste eesmärkide läbirääkimine võib toimuda ka eraldi arutelu vormis. (ATS § 30 lg 1)
- **Ressursimahukas koolitus**: > kestus rohkem kui 90 kalendripäeva kalendriaastal, tööajast või kulukas > võib sõlmida halduslepingu, mis kohustab kuni 3 aastat ametiasutuses töötama. (ATS § 32 lg 1-2)
- **Põhipuhkuse** kestus 35 kalendripäeva (ATS § 43 lg 2)
- Eraldi peatükk: **Ametniku kohustused** (ATS ptk 5, §§ 50-60)

AMETNIKU STAATUSE ERISUSED

- **Streigikeeld** (ATS § 59):
 - (1) Ametnik ei tohi streikida.
 - (2) Ametnik ei tohi osaleda muudes kollektiivsetes teenistusalastes surveaktsioonides, mis häirivad ametniku teenistusse võtnud ametiasutuse või muu ametiasutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmist. Surveaktsioon on kollektiivne, kui selles osalevad vähemalt pooled ametiasutuse ametnikest.
- **Tegevuspiirangud** (ATS § 60): kohustus teatada kõrvaltegevustest, ametisse nimetamise õigust omava isiku õigus piirata kõrvaltegevusi; iseenda üle järelevalve teostamise keeld, teenistusülesannete hulka kuuluvate tegevuste eest tasu saamise keeld.
- **Palk on avalik**, tasuliigid on piiratud ATSiS nimetatutega, palga ühepoolse vähendamise keeld (v.a. majanduslanguse tingimustes) (ATS § 61).
- KOV ametnike tasud: <https://minuomavalitsus.ee/muud-toolauad/omavalitsussektori-teenistujad>
- Teenistuskohustuste süülise rikkumise eest ette nähtud **distsiplinaarvastutus** (ATS ptk. 8) ja **varaline vastutus** (ATS ptk. 9.)
- **Koondamisest etteteatamise** tähtaeg sõltub teenistustaažist (kuni 90 kalendripäeva; ATS § 101).

**TAL
TECH**

AITÄH KAASA MÖTLEMÄST!